

Donderdag 3 mei 1917 – ochtendeditie

Belgische geïnterneerden.

Zeven geïnterneerde Belgen, die werkzaam waren op de scheepswerf der gebroeders Wortelboer te Delfzijl, hebben dinsdag het werk gestaakt om 1 mei te vieren. Ze zijn toen ontslagen en naar een interneringskamp teruggebracht.

Londen, 2 mei. Officieel avondbericht: In de streek van Ieper is de wederzijdse artillerie in touw geweest.

Generaal Tombeur.

Havre, 2 mei. De Belgische regering heeft vandaag generaal Tombeur een plechtige ontvangst bereid. Generaal Jungbluth vertegenwoordigde de koning. Aanwezig waren de gezanten, Belgische en Franse overheidspersonen in burgerlijke en militaire dienst, de admiraal-gouverneur, prefect, onderprefect, burgemeesters, kamerleden en senatoren uit het departement, en ook Belgen die dezelfde ambten bekleden. Belgische gendarmen en zwarte soldaten uit Kongo zorgden voor de handhaving van de orde.

De minister van koloniën hield de welkomstrede. Hij zegde: In deze strijd is de kolonie meegesleept. Door haar optreden zal ze aan de wereld een nieuw bewijs leveren van de nationale geestkracht en de wil om de zege weg te dragen ter wille van de rechtvaardigheid en de triomf der beschaving.

In de huidige worsteling beoogde Duitsland de verovering van Belgisch Kongo zo goed als die van de Belgische kust. Deze moest aan Duitslands opperheerschappij de middelen verschaffen om zich te doen gelden, gene daaraan het bewind over het Afrikaanse vasteland verzekeren. Duitsland wilde de oorlog in Afrika zo goed als die in

Europa. In Afrika zoals in Europa zijn wij aangevallen en met minachting van de traktaten tot de oorlog gedwongen door een rijk, dat zijn aanval nauwkeurig in elkaar had gezet en dat zijn tegenstanders ongewapend hoopte te verrassen en uit te schudden.

De minister eindigde met een loftuiting voor de officieren en soldaten, die deelnamen aan de veldtochten in Afrika.

Generaal Tombeur roemde de soldaten in Europa, die zich de soldaten in Afrika waardig hebben getoond.

Hij wierp een terugblik op de strijd, waarbij de verliezen aan blanke en zwarte militairen 10 tot 20 procent bedragen van de krijgsmacht die daarbij betrokken was. Hij eindigde met de woorden, dat het succes van de slag in Afrika was te danken aan het onwankelbaar geloof der soldaten in de bestemming van het vaderland.

Zondag zal generaal Tombeur in de "Afrikaanse Kring" ontvangen worden en daarna door de koning. Vanavond biedt de regering hem een onofficieel maal aan.

Vlaams-Belgisch Verbond.

Men schrijft ons:

Het Vlaams-Belgisch Verbond, waarvan het programma enkele dagen geleden met een vijftigtal handtekeningen is bekend gemaakt, is gesticht geworden op maandag 30 april. In de daartoe in Den Haag gehouden vergadering werden de statuten vastgesteld en het dagelijks bestuur gekozen. Het bestuur is samengesteld uit de volgende heren: dr. Frans van Cauwelaert, volksvertegenwoordiger, voorzitter; dr. Verdeyen, ondervoorzitter; dr. Ed. De Keyser en mr. Eug. Van Nuffel, secretarissen; Beuckeleers, penningmeester; F. Bruynseel, mr. J. Hoste; Em. Hullebroeck en Van Damme, leden.

De vergadering heeft de volgende motie aangenomen: “De stichters van het Vlaams-Belgisch Verbond spreken op uitdrukkelijke wijze hun afkeuring uit over de Vlamingen die aan de vervlaamsing van de Gentse hogeschool, en de bestuurlijke scheiding, tijdens de bezetting, hun medewerking verlenen.”

De Socialistische Vlaming, een te Antwerpen verschijnend blad, bevat een “Manifest van de Vlaamse Socialistische Arbeidersgemeenschap” aan het internationaal socialistisch vredescongres te Stockholm.”

De Vlaamse Socialistische Arbeidersgemeenschap doet, zo heet het in het manifest, een beroep op het congres om zijn stem te verheffen voor het Vlaamse volk en de eis naar zelfstandigheid van het schone, doch ongelukkige België te willen nemen onder zijn hoede en verdediging.

In het manifest wordt voorts van Vlaams socialistisch standpunt een uiteenzetting gegeven van de verdrukking der Vlamingen in België.

De enige redding voor het Vlaamse volk ligt, zegt het manifest, in de federatieve inrichting van België, met autonomie voor Vlaanderen en Wallonië.

Het manifest herinnert aan wat Hervé enige maanden geleden schreef, nl. dat het niet gezegd zal worden, dat de Franse socialisten zullen rusten, zolang één volk in enige hoek van Europa van zijn vrijheid verstoken blijft, en dan vervolgt het manifest:

Dat de socialistische Internationale in deze tragische en historische ogenblikken deze belofte als de hare zou overnemen en tegenover de bedreigingen van onze regering te Havre ook voor ons, Vlamingen, luid het recht zou uitroepen tot zelfstandig en vrij bestaan!

Deze hoop stellen de socialistische Vlamingen in de onverminderde socialistische rechtsgevoelens van allen, die samen gekomen zijn om een vrede te helpen bewerken, gesteund op het recht van elk volk, om zijn deelnemen aan de algemene beschaving naar zijn eigen landsgeaardheid te betrachten.

Wij richten ons in het bijzonder tot onze kameraden uit Polen, Finland, Oekraïne, die ook de onheilen gekend hebben van een vreemde overheersing en thans hun algehele bevrijding nabij zien. We durven er niet aan twijfelen of zij zullen niet aarzelen de hand der redding toe te steken aan hun broeders van arm Vlaanderen, wiens landaard bij het uitbreken der vijandelijkheden met uitroeiing werd bedreigd, en die, wel ver van enige tegemoetkoming te ontvangen vanwege de Belgische regering, thans staan voor de bedreiging, dat het luttel verworven Vlaamse recht hun gewelddadig zal ontrukkt worden voor elk landsgebied, dat vrij komt van de Duitse bezetting.

Men meldt ons uit Oostburg:

In de nacht van dinsdag op woensdag hebben terug verscheidene vliegtuigen bommen geworpen tussen Zeebrugge en Brugge. Het duurde bijna een uur er het weer stil werd. De aanvallers werden hevig beschoten.

Donderdag 3 mei 1917 – avondeditie

De bomaanslag op Zierikzee.

Naar Het Vaderland meldt, heeft de heer Patijn aan de regering de vraag gesteld, of reeds vaststaat, van welke nationaliteit de vlieger was, die op Zierikzee bommen liet vallen en welke stappen de

regering denkt te doen, om vergoeding van de materiële schade te krijgen

Uitvoer van nuchtere kalveren.

De afgelopen week zijn te Hoek van Holland voor export naar België en Engeland ruim 6600 nuchtere kalveren geslacht.

Tentoonstelling van werk van geïnterneerden.

De tentoonstelling van werken van kunst- en handnijverheid van geïnterneerden in de kampen te Harderwijk, Zeist en Groningen, in de benedenzaal van het gebouw De Vereniging aan de Schiekade, wordt zondagavond aanstaande gesloten.

Uit de beschrijving, die wij bij de opening gegeven hebben blijkt, dat hier meer dan alledaags werk te bewonderen valt. De verkoop van de inzendingen is dan ook bevredigend; de tentoonstelling is o.a. bezocht door de Belgische en Engelse gezanten en door prins de Ligne. Wij herinneren er aan, dat geregeld zeer goede muziek gegeven wordt (ook door geïnterneerden), terwijl jonge meisjes zich welwillend en hups verdienstelijk maken met de thee.

Een bezoek aan deze tentoonstelling zal men zich niet beklagen, gezien ook het goede doel daarvan.

Een oproep uit bezet België.

Mevrouw Carton de Wiart, de vrouw van de Belgische minister, heeft uit bezet België een oproep ontvangen door de Belgische vrouwen aan de neutrale landen gericht inzake het wegvoeren van Belgische arbeidskrachten. Deze oproep gaat vergezeld van een brief, waarin gezegd wordt: "daar wij zelfs niet buiten de landgrenzen onze

handtekening durven openbaren, verzoeken wij u de echtheid van dit stuk, uit het bezette gebied komend, te willen waarborgen.”

Aan de tekst van de oproep ontlene wij het volgende:

“Gij die de grievende benauwdheden van uw bedreigd, vermoord of ontheiligd vaderland niet hebt gekend, gij die de vlijmende angst voor lieve wezens, alle dagen blootgesteld aan de dodende kogels van de vijand, niet hebt gevoeld, gij die de vreselijkheden van de inval niet hebt geleden, aanhoort de noodkreet der vrouwen van het verkrachte België! Wij geloven te mogen spreken in naam der christelijke en ongelovige vrouwen van België, allen delen in dezelfde droefheid en in dezelfde weerszin tegen de schandelijke wegvoering van de Belgische arbeiders, in Duitsland tot werken gedwongen tegen hun eigen vaderland.

De neutrale landen zullen niet berusten in deze nieuwe onrechtvaardigheid. Op dit ogenblik trachten onze aanvallers de naties te doen geloven, dat de werklozen voor hen een last zijn, en voor ons een gevaar en een schande. Het is echter Duitsland, dat van onze werklieden werklozen heeft gemaakt, dat door zijn brutale inval van augustus, onze buitenlandse handel heeft belemmerd en onze bloeiende nijverheid heeft te niet gedaan. Het is eveneens Duitsland, dat nog dagelijks nieuwe werklozen maakt door voort te gaan met de werkhuizen te sluiten, of met tegen een spotprijs metaal, machines, werktuigen en grondstoffen op te eisen. Het is waar, dat de spoorweg- en arsenaalwerklieden ontberingen, gevang en schandelijke vervolgingen hebben doorstaan, liever dan voor de vijand te werken. Men denke alleen welk een verpletterende last een miljard belastingen en vier miljard opeisingen van allerlei aard in twee jaar tijds voor ons klein landje betekent.

Waarom oefenen de Duitsers nu eens zo een valse, dan weer zo een geweldige druk uit, ten einde van hun slachtoffers een zogenaamde “vrijwillige” verbintenis te krijgen. Indien ge tekent, zult ge een hoog salaris ontvangen, zal uw familie tegemoetkomingen ontvangen – tekent ge niet, dan berooft men u van voedsel en wordt ge veroordeeld tot dwangarbeid. Ziedaar wat Duitsland “vrijwillige verbintenissen” noemt.

De meeste mannen hebben de moed deze beking ver van zich te werpen. Dan, volgens de uitdrukking van von Bissing, moet men tegen hun wil in, de twijfelaars en de talmers gelukkig maken. Men hoopt hen in beestenwagens op, men sluit ze daar gedurende lange uren, soms twee dagen op, zonder eten, zonder lucht, om ze daarna naar het land der moderne slavernij weg te voeren.

Ziedaar wat de gouverneur van België noemt: “een wegvoering welke op de meest menselijke wijze geschiedt”.

O, konden wij maar weerstand bieden! Iedere weerstand in massa is echter onmogelijk geworden, doordat alle wapens ons ontnomen zijn. Velen, nochtans, zouden ondanks alles weerstand willen bieden, ten koste zelfs van hun leven; maar wat hen tegenhoudt, is de vrees dat samen met hun leven, ook hun streek of hun stad vernietigd wordt.

De Belgen blijven evenwel alert; zij die de nodige middelen kunnen verzamelen en de vijandelijke waakzaamheid kunnen ontkomen, gaan de grens over. Vruchteloos beweert de Duitser, dat de weggevoerden tot geen enkel militair werk gedwongen worden. Wanneer echter de Belgen in de Duitse werkplaatsen de naar het Duitse front vertrekkende mannen vervangen, is het resultaat dan niet hetzelfde? En van zulke wegvoeringen, in strijd met alle

goddelijke en menselijke wetten, heeft von Bissing gezegd, dat “zij noch voor het volk, noch voor het land een zwaar offer waren”.

Waarom willen wij nog ons protest voegen bij al deze, die reeds ingediend zijn en waarom willen wij het tot u richten? Omdat de vrouwen, de bewaaksters van de beschaving, door de misdaad uitgedaagd zijn.

Wij denken aan het gevaar waaraan de vrouwen, de meisjes, beroofd van de steun der hunnen, zijn blootgesteld in die dorpen waar de vijandelijke soldaten huishouden. We denken aan de folterende strijd, woedend in het hart der veroordeelden, tussen de wil hun schandelijk werk te saboteren en de vrees voor de ergste gevolgen. En voor het België van morgen, en voor de toekomst van ons ras schrikken wij voor de gevolgen der lichamelijke uitputting en der zedelijke verzwakking, welke die honderdduizenden, uit hun woningen weggerukte mannen wacht.

Vrouwen van de noordelijke landen en vrouwen van het zuiden, aanhoor onze wanhoopskreet en gun ons de bijdrage van uw werkdadig medegevoel. Ge bezit de stoffelijke macht niet, ge hebt het gezag niet van de regeringen, maar ge bezit de grote invloed, die de gevoelens van een volk vormt. Gij allen kunt in de pers der beide werelden onvermoeid de waarheid tegenover de leugens van onze verdrukkers stellen. Gij allen kunt u aansluiten bij een verzoekschrift van een grootse betekenis, dat op Duitsland het gewicht van de blaam van het gehele mensdom zal doen wegen.

De oproep besluit dan: “Vanuit ons tranendal smeken wij u ons te helpen, o, gij vrouwen van nog in vrede levende landen, blijf niet ongevoelig voor de vurige bede van uw zusters van België.

Uit België.

De Société Cockerill zal voor 1 miljoen frank 5 % kasbiljetten uitgeven.